

Decyzja

Prezydium KK

nr 130/16

ws. opinii o projekcie ustawy budżetowej na rok 2017

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące uwagi do przedstawionego przez rząd projektu budżetu państwa na 2017 rok.

Na uznanie zasługuje fakt, że w budżecie na nadchodzący rok polityka prorodzinna w ramach polityki społecznej państwa będzie priorytetem rządu, o co NSZZ „Solidarność” postuluje już od wielu lat. Ponadto ważnym krokiem w kierunku poprawy jakości życia polskich rodzin jest wprowadzona zmiana w ustawie z dnia 10 października 2002 r. *o minimalnym wynagrodzeniu za pracę* gwarantująca minimalną stawkę godzinową dla osób zatrudnionych na umowy cywilno-prawne oraz klauzule społeczne, obligujące instytucje państwowe do zawierania kontraktów z przedsiębiorcami gwarantującymi godziwe warunki zatrudnienia. Wszystkie te działania ustanawiają minimalne standardy pracy, które chronią pracowników przed ubóstwem, którego doświadczało w ostatnich latach aż 11% osób pracujących w Polsce. Należy zatem stale monitorować przyjęte rozwiązania, aby upewnić się, że podjęte działania są skuteczne i prowadzą do wyznaczonych celów w długim okresie. Ponadto, nadal konieczne jest przeprowadzenie kompleksowej analizy polityki społecznej i rodzinnej oraz stworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin oraz ograniczania sfery ubóstwa w naszym kraju.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zdecydowanie negatywnie ocenia kolejny rok zamrożenia funduszu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej, co zostało już wyrażone we wspólnej opinii reprezentatywnych central związkowych do projektu założeń budżetu państwa na 2017 rok. Ponadto, założenie w projekcie budżetu kwoty dodatkowych środków na wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych powiela niekorzystne dla wielu grup pracowników rozwiązanie, odbierając im gwarancję wzrostu wynagrodzeń.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia kierunek zapowiedzianych przez rząd w dn. 13 września 2016 roku zmian dotyczących sposobu waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, jednocześnie oczekując wypracowania trwałego systemu uwzględniającego zwiększony wskaźnik inflacji dla najuboższych gospodarstw emeryckich.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje zabezpieczenie środków na wypłaty świadczeń dla osób, które nabędą uprawnienia emerytalne, zgodnie z obniżonym wiekiem emerytalnym. Uderza jednak brak symulacji odnoszących się do potrzeb Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kolejnych latach. Istnieją duże obawy o budżet na 2018 rok. Będzie to pierwszy rok, w którym zwiększone wydatki społeczne związane z Programem Rodzina 500+ oraz reformy emerytalnej będą obowiązywać łącznie w pełnym roku. Wobec wysokiego poziomu deficytu zaplanowanego na rok 2017, konieczna jest dalsza, pogłębiona praca nad stroną dochodową budżetu w taki sposób, aby w kolejnym roku z rządu, nie zabrakło środków na oczekiwane i niezbędne podniesienie płac w sferze budżetowej oraz zapowiadaną zmianę zasad waloryzacji najniższych emerytur i rent.

Wynagrodzenia

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podtrzymuje stanowisko reprezentatywnych central związkowych z dnia 18 maja 2016 r., dotyczące wzrostu wynagrodzeń oraz emerytur i rent, zgodnie z którym:

- wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej powinien wynosić nie mniej niż 5,7%;
- wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej powinien wynosić nie mniej niż 10,9%.

Zaplanowana zwiększona kwota wydatków w wysokości 1,4 mld zł zapewnia jedynie pokrycie kosztów związanych z reorganizacją, dodatkowym zatrudnieniem lub wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla wybranych grup pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń. Tym samym, gwarancji podwyżek pozbawieni są wszyscy pracownicy nieobjęci tym systemem, na co NSZZ „Solidarność” nie wyraża zgody.

Zaproponowany w budżecie sposób przekazywania dodatkowych środków na wynagrodzenia w sferze budżetowej pozbawia Radę Dialogu Społecznego kompetencji określonych w ustawie z dnia 23 grudnia 1999 *o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej*.

Określenie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 100% oznacza kontynuację trwającego od 2009 roku *zamrożenia* wynagrodzeń w administracji państwowej. Należy zaznaczyć, że jeszcze w roku 2008 kwota bazowa w służbie cywilnej stanowiła 163,15% płacy minimalnej, natomiast w roku 2017 kwota bazowa w służbie cywilnej, która od wielu lat pozostaje na poziomie 1.873,84 zł, spadła już znacznie poniżej planowanej płacy minimalnej w 2017 roku (2.000,00 zł). To porównanie znakomicie odzwierciedla skalę realnego obniżenia wynagrodzeń.

Nieuwzględnienie

w projekcie skutków ubocznych powyższej sytuacji, tj. odchodzenie z pracy najbardziej wartościowych pracowników, w tym ucieczka ze służby cywilnej ludzi młodych i wykształconych, z całą pewnością przełoży się na spadek jakości pracy korpusu służby cywilnej. To właśnie od pracy urzędników zależy w bardzo dużym stopniu powodzenie stojących przed Rządem wyzwań, m.in. realizacji programów społecznych i gospodarczych.

Również wielkość kwoty bazowej dla nauczycieli w ostatnich latach niepokojąco negatywnie wpłynęła na relację średnich ważonych wynagrodzeń nauczycieli do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Jeszcze niekorzystniej przedstawia się relacja dochodów nauczycieli do dynamiki wzrostu płacy minimalnej w latach 2012:2017. Oznacza to postępujące pogorszenie sytuacji materialnej i warunków życia nauczycielskich rodzin.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zdecydowanie negatywnie ocenia zamrożenie wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Projektodawca planuje, aby wynagrodzenie będące podstawą do wyliczeń odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, stanowiło przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 r., ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy. Tak więc, podstawa do wyliczeń odpisu podstawowego na Fundusz w 2017 roku pozostanie na poziomie roku 2011. Niezrozumiałym jest kontynuacja zamrożenia wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych biorąc pod uwagę fakt, że beneficjentami tego funduszu są pracownicy znajdujący się w najtrudniejszej sytuacji społeczno – ekonomicznej. Oznaczać to będzie, iż pula środków na pomoc dla tych osób będzie realnie niższa.

Rynek pracy

Wskaźniki rynku pracy w ostatnim czasie ulegają stopniowej poprawie. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wyraża nadzieję, że działania rządu będą zmierzały do osiągnięcia zamierzonego wskaźnika bezrobocia w jak najkrótszym czasie, co wraz z innymi działaniami w sferze polityki rodzinnej przyczyni się do znacznej poprawy sytuacji dochodowej rodzin.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że autorzy projektu uwzględnili uwagę dotyczącą ujęcia w ramach analizy sytuacji gospodarczej kraju wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, który to postulat był zgłaszany przy założeniach do projektu ustawy budżetowej. Rząd powinien wnikliwie obserwować rynek pracy w związku z polityką Wielkiej Brytanii

i ewentualnymi planami powrotu Polaków, co będzie miało znaczący wpływ na sytuację w kraju.

Pozytywnie należy również ocenić utrzymanie na tym samym poziomie (2,45%) składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (0,10%), jak również fakt, iż pomimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy utrzymano wysokość środków Funduszu Pracy.

Zdecydowanie negatywnie natomiast ocenić należy dalsze finansowanie kosztów kształcenia lekarzy i pielęgniarek z Funduszu Pracy. Negatywna ocena jest uzasadniona tym bardziej, że w ramach obecnego projektu ma nastąpić wzrost tych wydatków o 197 392 tys. zł, a ponadto fakt, iż w ramach zestawienia przychodów oraz kosztów realizacji zadań w 2017 roku w Funduszu Pracy (tabela na stronie 153 uzasadnienia) wartość przychodów Funduszu jest niższa od kosztów realizacji zadań o 755 012 zł.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wnioskuje o modyfikację planu finansowego Funduszu Pracy poprzez wyodrębnienie Programu Aktywizacja i Integracja- PAI- do osobnej pozycji (Załącznik nr 13; Tabeli nr 10 - Planu finansowego Funduszu Pracy, z Lp. 6.5). Łączne wprowadzenie kwoty środków na prace społecznie użyteczne oraz usługi integracyjne powoduje nieprzejrzystość tej pozycji planu finansowego. Dodatkowo należy zauważyć, iż w stosunku do roku ubiegłego następuje spadek wartości środków przeznaczanych na PAI, co jest rozwiązaniem nieprawidłowym. Program ten dotyczy osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Według danych MRPiPS w lipcu br. aż 86 na 100 bezrobotnych znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w związku z czym zdecydowanie powinno nastąpić zwiększenie środków finansowych w tym zakresie.

Konieczne jest również uzupełnienie Załącznika nr 13 - Tabeli 10 w części A i B o kolumnę dotyczącą przewidywanej wartości wydania środków Funduszu Pracy w roku bieżącym, tak, jak było to wprowadzone do projektu ustawy za rok 2013, a co zostało zaniechane w latach kolejnych.

Polityka rodzinna

Pomimo znaczenie zwiększonych nakładów na politykę rodzinną (plan na 2017 r. 36 645 132 tys. zł), przede wszystkim na program Rodzina 500+, nadal nie wypracowano całościowej i długofalowej polityki rodzinnej. Wprowadzane działania koncentruje się na doraźnych rozwiązaniach, bez zapewnienia odpowiedniej koordynacji. Istnieje bowiem wiele instrumentów, które finansują system, ale każdy z nich działa niezależnie od siebie. Brak ich integracji nie pozwala na kontrolę systemu, racjonalizację kosztów ani na rzetelną

ocenę skuteczności (zarówno instrumentów, jak i całego systemu). Do tej pory nie zostały określone ramy polityki rodzinnej oraz szczegółowe działania. Brak jest również systemowej analizy osiąganych efektów w powiązaniu z ponoszonymi nakładami. Dlatego NSZZ „Solidarność” oczekuje analizy wprowadzonych w 2016 r. rozwiązań na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi, aby na jej podstawie można było wypracować długofalową politykę rodzinną. Jednym z koniecznych i podjętych już kroków, do przeprowadzenia rzetelnej analizy, jest umieszczenie w zestawieniu zbiorczym wydatków budżetu na rok 2017 działu Rodzina. Jest to także pozytywny sygnał, że polityka państwa wobec rodzin staje się rzeczywistym priorytetem. W związku z tym NSZZ „Solidarność” postuluje, aby MRPiPS opracowało system skutecznej koordynacji wszystkich instrumentów, czyli określiło priorytety w kwestii polityki rodzinnej i dostosowało do nich instrumenty tak, by tworzyły spójny system przy skutecznym wdrażaniu.

Jednocześnie podkreślamy, że głównym źródłem dochodu rodzin powinny być dochody z pracy, a nie świadczenia socjalne. Oczywiście tam, gdzie pomoc państwa jest konieczna i nieodzowna, stosowane narzędzia muszą uwzględniać zamożność rodzin z jednej strony, ale jednocześnie możliwości budżetu państwa i samorządów z drugiej.

Niepokojące jest znaczne obniżenie środków na finansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – planowane wydatki na poziomie 853 tys. zł, wobec wydatków przewidzianych na rok 2016 w kwocie 3 240 tys. zł. Tym bardziej, że w ramach przeciwdziałania przemocy nadal w 7 województwach brakuje domów dla samotnych matek, w których mają schronienie osoby doświadczające przemocy.

Pomoc społeczna

Celem polityki państwa w ramach polityki społecznej oraz pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (*art.2 ustawy o pomocy społecznej*).

W 2017 roku zaplanowano zwiększone środki na dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym zasiłków i pomocy w naturze, wydatki na ośrodki pomocy społecznej oraz pomoc dla cudzoziemców. Wzrost wydatków w tym zakresie jest konieczny, ze względu na bardzo niski poziom wsparcia osób najbardziej dotkniętych ubóstwem, dlatego Prezydium KK NSZZ „Solidarność” popiera te wydatki.

Jednocześnie należy zauważyć, że pracownicy socjalni zatrudniani w ośrodkach pomocy społecznej czy ośrodkach pomocy rodzinie, to grupa pracowników budżetowych

o najniższych wynagrodzeniach, nieadekwatnych do wymagań stawianych wobec nich i to zarówno w kwestii kwalifikacji zawodowych, jak i zakresu realizowanych zadań. Co roku, zakres tych zadań jest poszerzany, jednak poziom ich wynagrodzeń nie zmienia się od lat. Dlatego Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wnosi o zabezpieczenie odpowiednich środków na wynagrodzenia dla tych grup pracowników, którzy realizują główne priorytety państwa. Jest to działanie tym bardziej niezbędne, że to od kompetencji pracowników zależy powodzenie programów społecznych

Sytuacja osób niepełnosprawnych

Wydatki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania ustawowe i programy Rady Nadzorczej, zgodnie z projektem budżetu na 2017 r., będą wynosiły 4.520.485 tys. zł, co stanowi tylko niewielki wzrost, bo o 1,44 % w stosunku do planu na 2016 r. W kwocie tej na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych zaplanowano 1.152.914 tys. zł (spadek o 0,04% w stosunku do planu na 2016 r.). Na rehabilitację zawodową zaplanowano kwotę 3.367.571 tys. zł co stanowi wzrost o 1,96 % w stosunku do planu na 2016 r. Przychody PFRON w 2017 r. zaplanowano w kwocie 4.695.764 tys. zł. (wzrost o 1,67% w stosunku do planu na 2016 r.).

Jednym z przychodów Funduszu jest dotacja z budżetu państwa, która w 2017 roku ma wynieść 745 565 tys. zł, co stanowi wzrost zaledwie o 0,03 % w stosunku do planu na 2016 rok. Kwota ta powinna być znacząco wyższa, aby PFRON mógł zdecydować o waloryzacji kwot dofinansowania do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnościami, których wysokość jest niezmienna od 2014 roku. Brak waloryzacji dofinansowań do wynagrodzeń pracowników pogarsza i tak trudną już sytuację Zakładów Pracy Chronionej, których wolny rynek w najbliższym czasie nie jest w stanie zastąpić, a w nich znajdują pracę osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz tzw. schorzeniami specjalnymi czyli grupy, które szczególnie zagrożone są długotrwałym bezrobociem. Waloryzacja kwot dofinansowania spowodowałaby większą stabilność prowadzenia działalności gospodarczej, a tym samym zminimalizowałaby ryzyko zwolnień wśród pracowników z niepełnosprawnościami.

Emerytury i renty z FUS

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przyjmuje z zadowoleniem, zarezerwowaną w budżecie dotację do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczoną m.in. na świadczenia emerytalne dla osób, które przejdą na emeryturę zgodnie z nowymi zasadami,

określonymi w prezydenckim projekcie zmiany ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przewidzianymi na październik 2017 roku.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podtrzymuje postulat odrębnego potraktowania osób charakteryzujących się długim okresem składkowym. Taki długotrwały okres składkowy oznacza w praktyce zazwyczaj podjętą w młodym wieku ciężką pracę fizyczną. Eksploatacja organizmów tych osób powoduje, że uzyskanie przez nich świadczeń emerytalnych w powszechnym wieku emerytalnym jest utrudnione, gdyż osoby te często są wypychane z rynku pracy jako tracące wydolność do ciężkiej pracy fizycznej.

Jednocześnie należy podkreślić, że należy dołożyć wszelkich starań, aby poprawić dochody Funduszu i zoptymalizować jego budżet. W tym celu, należy przeprowadzić dalsze zmiany w systemie ubezpieczeń tak, aby dochody z każdej pracy były podstawą do oskładkowania na rzecz ubezpieczeń społecznych. Odpowiedni poziom ubezpieczenia zapewni nie tylko optymalizację budżetu FUS, ale przede wszystkim bezpieczeństwo emerytalne dla pracowników zatrudnionych na umowach cywilno-prawnych.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoje stanowisko, wyrażone wspólnie z pozostałymi centralami związkowymi, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2017 roku powinien wynosić nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług w 2016 roku zwiększony o 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w roku 2016.

Rząd w dniu 13 września br. podjął decyzję o podwyższeniu najniższych świadczeń emerytalno-rentowych do 1000 zł, renty socjalnej do 840 zł oraz renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 750 zł. Natomiast minimalną gwarantowaną waloryzacją zostaną objęci wszyscy emeryci i renciści, których świadczenia nie przewyższają kwoty 1 369,86 zł. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przypomina, że minimalne świadczenia emerytalno-rentowe od 2002 r. stale maleją w stosunku do przeciętnych, poszerzając sferę ubóstwa i wykluczenia społecznego, pozbawiając najuboższych świadczeniobiorców ich prawa do poprawy sytuacji dochodowej proporcjonalnej do wzrostu gospodarczego kraju. W związku z tym Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia kierunek zapowiedzianych zmian, jednocześnie oczekując wypracowania systemu waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, uwzględniający podwyższony wskaźnik inflacji w gospodarstwach domowych o najniższych dochodach.

Podatki

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podkreśla, że rok 2017 będzie już kolejnym, dziewiątym rokiem, bez waloryzacji progów podatkowych, kwoty zmniejszającej podatek oraz kwoty zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodu. Powoduje to ciągle podnoszenie efektywnej stawki podatkowej. Zdecydowanie negatywnie należy ocenić brak realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego w zakresie konieczności podwyższenia kwoty wolnej od podatku. Jednocześnie podtrzymujemy stanowisko Związku dotyczące potrzeby wprowadzenia degresywnej kwoty wolnej od podatku, co zmniejszy obciążenia podatkowe najmniej zarabiających, którzy i tak większość dochodów przeznaczą na konsumpcję bieżącą. Oznacza to, że część z tych pieniędzy wróci do budżetu w postaci zwiększonych wpływów z VAT.

Nie znając szczegółów zapowiadanej jednolitej daniny, łączącej w jedno obciążenie: podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, trudno jest ocenić, czy będzie to skuteczne narzędzie pomocy najmniej zarabiającym.

Zdecydowanie pozytywnie oceniamy działania dotyczące poprawy ściągalności podatku VAT. Mamy jednak nadzieję, że działania te będą na tyle stanowcze i skuteczne, że pozwolą na osiągnięcie zakładanego wzrostu wpływów do budżetu. Nadal aktualne pozostają postulaty dotyczące uproszczenia systemu oraz uodporniania go na oszustwa, co zdecydowanie przyczyni się do wzrostu wpływów.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” oczekuje powrotu do niższych stawek VAT. Obecnie obowiązujące podwyższone stawki miały być jedynie rozwiązaniem okresowym, tymczasem rząd planuje utrzymanie podwyższonych stawek również w przyszłym roku.

Planowany jest wzrost wpływów z podatku CIT aż o 9,6%, jednak w podawanym w dokumencie uzasadnieniu nie sposób znaleźć przekonujących argumentów takiego wzrostu. Wręcz przeciwnie, pojawia się dużo udogodnień i obniżek dla małych podatników, co wpłynie na obniżenie dochodów budżetu.

Wszystkie powyższe uwagi dotyczące wpływów podatkowych oraz przeszacowanie zapowiadanej inflacji wpływają na pojawienie się obaw o stronę dochodową budżetu, a co za tym idzie o wysokość deficytu budżetowego.

Zdrowie

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” stwierdza, że nakłady budżetowe na Ochronę Zdrowia w 2017 roku w porównaniu z rokiem 2016 wzrosną w niewystarczającym stopniu. W wybranych elementach systemu, np. w ratownictwie medycznym nawet poniżej wskaźnika

planowanej inflacji, a deklarowane przez Ministerstwo Zdrowia priorytety, np. szkolnictwo wyższe nie znajdują odzwierciedlenia we wzroście zaplanowanych wydatków. Wiele pozycji wydatków wymaga wyjaśnienia, gdyż nie znalazły się w uzasadnieniu do projektu budżetu.

- Projekt budżetu w części.46. zakłada wzrost wydatków o 6% więcej niż w roku bieżącym, przy czym wydatki w poszczególnych rozdziałach wzrastają od 0,3 do 3,6% (tj. poziomu wzrostu PKB) z jednym wyjątkiem, tzn. blisko 100% wzrostem wydatków budżetowych (do 518,35 mln zł) na składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych tym obowiązkiem - co należy ocenić pozytywnie, pamiętając jednocześnie, że rzeczywisty niedobór został określony przez NFZ przed 2 laty na 1 mld zł. W pozostałych ważnych pozycjach budżetowych istotnego wzrostu nie zaplanowano.
- Budżet państwa w dziale 851 - Ochrona Zdrowia zakłada wydatki w wysokości 7,281 mln zł, co stanowi wzrost o poziom inflacji, tj.1,3% .W dyspozycji Ministerstwa Zdrowia ma pozostać kwota ponad 4,82 mld zł, czyli 6% więcej niż w 2016 roku, jednak w poszczególnych rozdziałach budżetu wzrost jest niższy. Na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego zarezerwowano w przyszłym roku ponad 180,2 mln zł (w tym roku - blisko 164,8 mln zł).
- Pomimo zapewnień resortu zdrowia priorytetowego traktowania kształcenia dla zmniejszenia niedoboru kadr medycznych, na szkolnictwo wyższe Ministerstwo Zdrowia ma wydać w przyszłym roku 1 810 202 tys. zł, w tym na działalność dydaktyczną ponad 1 777 mld zł, co stanowi wzrost jedynie o ponad 1%.
- Pomimo, w znaczącej części, trudnej sytuacji finansowej szpitali klinicznych na działalność tych placówek zarezerwowano ponad 448 mln zł, tj. jedynie 3% więcej.
- Wyjaśnienia wymaga spadek wydatków w programach polityki zdrowotnej o 4% w porównaniu z poprzednimi nakładami.
- Wbrew deklarowanemu przez resort zdrowia zrozumieniu dla stanu niskich wynagrodzeń pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej na działalność tej Inspekcji zaplanowano wzrost wydatków o jedynie 3% - do 36,2 mln.zł.
- W przypadku ratownictwa medycznego w dyspozycji tego resortu zaplanowano wzrost środków nawet poniżej poziomu inflacji tzn. o 0,6% do 107 593 mln zł, podobnie jak w budżetach wojewodów wzrost o 1% do 1 mld 891 mln zł.
- Obawy budzi wysokość środków przeznaczonych na finansowanie programu Lekki 75

plus w wysokości 364 mln zł. Zaplanowane środki mogą być niewystarczające w przyszłym roku, biorąc pod uwagę szacunki wydatków na ten program w 2016 roku w wysokości 125 mln zł obejmujące planowane wydatkowanie na ten cel przez 1/3 roku.

- Wyjaśnienia wymaga założony wzrost w wydatkach KRUS o ponad 10% na składki osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego przy braku wzrostu w wydatkach ZUS.

Oświata

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” z dużym zaniepokojeniem odnotowuje, że zaplanowana kwota części oświatowej subwencji ogólnej w 2017 roku pozostanie na poziomie roku 2016. Tymczasem w 2017 roku rząd zaplanował olbrzymie, ustrojowe zmiany w oświacie. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” środki zaoszczędzone z przesunięcia wieku rozpoczęcia nauki szkolnej będą niewystarczające na przeprowadzenie wszystkich zapowiadanych zmian w systemie edukacji. Nieuwzględnienie kosztów, jakie poniesie budżet państwa w związku z planowaną reorganizacją systemu edukacji spowoduje, że ich ciężar zostanie przerzucony na jednostki samorządu terytorialnego. W związku z tym planowane zmiany zostaną niedofinansowane, a skutki przemian poniosą najslabsi – pracownicy edukacji.

W żaden sposób nie możemy dopatrzeć się w projekcie budżetu kosztów, jakie przyniesie ze sobą zapowiadane przez Ministra Edukacji Narodowej (nawet na forum międzynarodowym), zobowiązanie wprowadzenia standardów usług edukacyjnych, czy choćby programu ratowania małych szkół.

Nauka i szkolnictwo wyższe

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że obecne środki budżetowe przeznaczone na finansowanie nauki w wysokości 0,28% PKB są niestety najniższym poziomem finansowania tej sfery od ponad 30 lat. Uważamy, że niezbędne są natychmiastowe działania na rzecz poprawy tej sytuacji. Analizując część budżetową „nauka” należy stwierdzić spadek ogólnej dotacji budżetowej o około 1% w stosunku do roku 2016. Mając na uwadze podtrzymywane przez rząd deklaracje wzrostu łącznych wydatków przeznaczonych na B+R do poziomu 1,7 PKB w roku 2020 uważamy, że budżet planowany na naukę należałoby zwiększać systematycznie od 2017 roku, o co najmniej 0,15% PKB.

Nawet zwiększanie nakładów w latach 2017-2020 o co najmniej dwa miliardy złotych rocznie pozwoli ze środków krajowych osiągnąć zaledwie poziom 0,7% PKB.

Sejmowa Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży zarekomendowała Radzie Ministrów w dniu 20 lipca 2016 roku istotne zwiększenie nakładów budżetowych na szkolnictwo wyższe i naukę. Rozumiejąc wszystkie uwarunkowania związane z konstrukcją budżetu państwa oraz mając na uwadze potrzebę choćby minimalnej poprawy w tym obszarze Związek uważa, że zwiększenie w roku przyszłym planowanych nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe jest dalece niewystarczające i powinno wynosić minimum 700 mln złotych.

Ubezpieczenia społeczne rolników

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” ponawia uwagę zgłaszaną cyklicznie przy okazji opiniowania budżetu, a dotyczącą braku działań w zakresie koniecznej reformy KRUS, co powoduje ogromne i nieuzasadnione wydatki z budżetu, a także problemy powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Uderzające jest uprzywilejowanie przedsiębiorców-rolników, którzy nie funkcjonują w powszechnym systemie podatkowym, a przede wszystkim płacą rażąco niskie składki na ubezpieczenie społeczne. Reforma ubezpieczeń rolniczych jest konieczna ze względu na rokroczne ponoszone przez budżet ogromne dopłaty do KRUS.

Inne wydatki

Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” należy dokonać analizy niepokojąco wysokich wzrostów wydatków w urzędach naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa: np. Kancelaria Senatu wzrost o 14,7%, Sąd Najwyższy o 9,2%, Krajowa Rada Radiofonii i telewizji o 30,2%. Wydaje się nam wręcz nieetyczne takie podnoszenie wydatków w sytuacji wieloletniego tłumienia wzrostu płac w sferze budżetowej i niskiego poziomu emerytur i rent.

Warszawa, 14 września 2016 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”
Ewa Zydorek
Ewa Zydorek